

Konsernihallinto

9.12.2016

Dnro 12181-2016
(639)Liikenne- ja viestintäministeriö
PL 31
00023 VALTIONEUVOSTO

Saaristoliikennettä koskevat asetusluonnokset

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa koskien saaristoliikennettä koskevia asetusluonnoksia 16.11.2016 päivätyllä kirjeellä.

Matkailu on erittäin merkittävä ja kasvava palvelutoimiala Varsinais-Suomessa. Matkailun aluetaloudelliset vaikutukset ovat suuret, matkailu tuottaa alueelle noin 1,5 mrd. euroa vuosittain ja sen työllisyysvaikutukset ovat noin 8000 HTV. Varsinais-Suomen matkailun vetovoimaisuus perustuu kahteen tukijalkaan: vanhaan kulttuurin ja merellisyyden kaupunkiin, Turkuun sekä saaristoon. Merellisen saaristomatkailun kehittäminen on myös kansallisella tasolla otettu yhdeksi TEM:n kasvuohjelman teemaksi. Saariston saavutettavuus nimenomaan Turusta käsin on matkailun näkökulmasta kriittinen menestystekijä matkailun kasvulle. Toinen kriittinen menestystekijä on palveluiden saatavuus sekä sesonkien pidentyminen. Ne edellyttävät riittävää kotimaista ja paikallista volyymiä palveluiden käytössä.

Kotimaan matkailu ja lähimatkailu muodostavat Varsinais-Suomessa noin 80 % koko matkailun volyymin. Kansainvälisille asiakkaille yhteysalusliikenteen maksullisuus ei ole kriittinen tekijä, sen sijaan se edellyttää sujuvaa lipunvaraus- ja maksujärjestelmää ja toimivia matkaketjuja. Tähän kehittämistyöhön tulee myös varata kehittämisrahoitusta. Sen sijaan kotimaan ja lähimatkailun osalta tilanne on toinen. Saaristossa on runsaasti sekä mökkiasutusta että mökkimajoitusta, joissa vierailaan säännöllisesti. Näihin matkailutuksi katsottaviin alueen ulkopuolisiin vierailuihin maksullisuudella on vaikutusta ja tämän kulutuksen väheneminen heikentää myös saariston elinvoimaisuutta. Se saattaa myös aiheuttaa sesongin lyhenemistä entisestään. Mikäli kotimaisen matkailun kysynnän volyymi ei kasva, on myös kansainvälisen matkailun kasvu hyvin epätodennäköinen erityisesti siksi, ettei saaristossa ole kannattavaa pitää yllä palveluita etenkin sesongin ulkopuolisena aikana. Sen vuoksi mahdollisen maksullisuuden on oltava varsin kohtuullinen ja maksullisuuden määrä tulee tarkasti tutkia ja arvioida siten, että se ei aiheuta matkailun kasvulle pullonkaulaa. Esitetty maksu Saariston Rengastielle on matkailun edellytysten näkökulmasta korkea. Lisäksi saaristossa kulkevat erityyppiset alukset, tästä johtuen hintaa ei voi määrittää meripeninkulmien mukaisesti vaan määrittäminen tulee tehdä alus/linjakohtaisesti. Erilaiset kausikortit (vrt. linja-autoliikenne) tulee ottaa käyttöön ja näin saada saaristolaisille heille eittämättä kuuluva etu.

Matkailun vetovoimaisuuden näkökulmasta on myös elintärkeää, että saaristo säilyy asuttuna ja sen matkailuyrittäjien toiminta kannattavana. Maksuttomana tulee sen vuoksi säilyttää saaristossa elinkeinoa harjoittavien tavarakuljetukset, erityisesti elintarvikekuljetukset kauppoihin ja ravintoloihin sekä koulaiskuljetukset.

Turun kaupungin hallinnassa on myös useampia ulkoilusaaria kaupunkilaisten virkistysalueiksi. Kyseisiin saariin liikkuminen tapahtuu joko omilla veneillä tai yhteysaluksilla. Kaupunki on osaltaan panostanut saarikohteiden toimintojen kehittämiseen, kuitenkin samalla pitäen majoitus hinnoittelun hyvin maltillisena, jotta kaikilla kaupunkilaisilla olisi mahdollisuus varallisuudesta riippumatta käyttää näitä virkistysmahdollisuuksia. Nyt esitetyt yhteysalusmaksut saattavat moninkertaistaa vierailun/yöpymisen kustannukset kohteissa, jolloin tämä voi rajoittaa merkittävästi kuntalaisten mahdollisuutta vierailla näissä kauniissa luontokohteissa ja hyödyntää saarissa olevia palveluita. Käyttäjien vähentyminen tarkoittaisi myös suoraa menetyksiä saarissa toimiville yrittäjille. Myös näistä syistä tulisi mahdollisia yhteysalusten maksuja kohtuullistaa merkittävästi nyt esitetyistä tai pitää ne mieluiten kokonaan ilmaisina.

Liikenne- ja viestintäministeriön tulisi varata myös kehittämisrahoitusta erityyppisille kokeiluille, joilla voidaan taata ja kehittää parempia ja saavutettavampia reittejä ja palveluita saaristoalueelle. Uusien innovatiivisten palveluiden kehittäminen ja uusien start up – yrittäjien houkuttelu saaristoalueen liikennesektorille vaatii ehdottomasti myös tuekseen uusia innovatiivisia rahoitusmalleja ja mahdollisuuksia toteuttaa kokeiluja.

Aleksis Randell
kaupunginjohtaja